

Tiny tuin, bijzondere waarnemingen

Al ruim 20 jaar hebben mijn ouders een kleine tuinvijver (ongeveer 3 m²) die gedurende een even lange periode door een tiental kleine watersalamanders als voortplantingswater wordt gebruikt. Toen ik nog bij mijn ouders woonde, keek ik in de lente iedere avond vol bewondering naar baltende mannetjes, ei-afzettende vrouwtjes en daaropvolgend rondzwemmende larven. Buiten de bekende gedragingen en levenscycli nam ik eigenlijk geen ongebruikelijke dingen waar. Toch bleek dat zelfs een tuin midden in een woonwijk in het noorden van Doetinchem, in de overgang van het suburbaan gebied naar het buitengebied, toneel kan zijn voor bijzondere waarnemingen.

Op 10 september 2018 ontving ik rond middernacht Nederlandse tijd een Whatsapp-bericht van mijn moeder. Op dat moment zat ik net enkele dagen in Ecuador, voor een onderzoeksstage van 6 maanden. Omdat mijn reisgenoten en ik op dat moment allen ziek in bed lagen vanwege een voedselvergiftiging (kijk uit met broodjes vlees!), wist ik niet of ik het bericht van mijn moeder goed las, of dat ik leed aan het hebben van herpetologische waandenkbeelden. Mijn moeder gaf aan dat er een kikker tegen de keukenruit zat aangeplakt en vroeg welke kikker soort dit kon zijn. Had ik dit nou goed gelezen?

In mijn optiek was er één optie mogelijk, boomkikker! Toch was ik in eerste instantie sceptisch, vooral ook omdat ik op dat moment op diezelfde locatie een drietal Turkse boomkikkers, *Hyla savignyi* in een terrarium hield, die mijn moeder verzorgde zolang ik nog in Ecuador zat. Toen mijn moeder echter aangaf dat het drietal Turkse boomkikkers op dat moment nog netjes in hun terrarium zaten, en zij een aantal foto's van de kikker op de keukenruit doorstuurde, verdween deze scepsis snel. Het dier in kwestie had de kenmerkende liestreef (die bij *H. savignyi* in de meeste gevallen ontbreekt) en ervan uitgaande dat niet een of andere grapjas dit individu bij mijn ouders op de keukenruit had geplakt, ging het hier dus zeer waarschijnlijk wel om onze inheemse boomkikker (*Hyla arborea*).

Ondanks dat de Achterhoek van oudsher een boomkikkerbolwerk is, leerde de NDFF dat de meest dichtbijzijnde waarneming op een afstand van hemelsbreed 2,5 km lag. Tussen de huidige locatie en deze waarneming van 2,5 km verderop ligt een woonwijk en groene zone in de vorm van Natuurpark Overstegen. In dit Natuurpark liggen een aantal poelen die vanwege hun zonnige ligging, visvrije karakter en omringd door braamstruweel geschikt lijken als voortplantingswater voor de soort. Toch heb ik hier na intensief zoeken en luisteren nog nooit boomkikkers

Boomkikker bij de keukenruit, Doetinchem 9 september 2018. (Foto: Mw. Brouwer)

gezien en/of gehoord, maar wie weet! Het is bekend dat boomkikkers zich over grote afstanden kunnen verplaatsen en dat de soort na goede voortplantingsjaren ook in de wijde omgeving op allerlei locaties kan worden aangetroffen die ongeschikt lijken. Toevallig is het wel dat de soort op de keukenruit van mijn ouders opdook.

Een andere leuke waarneming uit dezelfde tuin is van recentere aard en heb ik gelukkig wel met eigen ogen mogen aanschouwen. Op 20 april 2021 zag ik tijdens het zaklamp schijnen in de tuinvijver bij mijn ouders een mannelijke kleine watersalamander met een apart gekleurde staart. Het dier gedroeg zich zo op het eerst oog niet vreemd. De volgende ochtend wist ik het zelfde individu met een schepnet te vangen om deze nader te kunnen inspecteren. De staart was vanaf de basis, met uitzondering van de kenmerkende blauw/oranje markering aan de onderzijde, ongekleurd.

Na wat salamanderfreaks een bericht te hebben gestuurd, kreeg ik verschillende antwoorden wat dit zou kunnen zijn; een kleurafwijking, een afgeknelde staart of zelfs een geheel geregenereerde staart (M. Fahrbach persoonlijke comm., 21 april 2021). Nadat ik wat foto's had gemaakt, heb ik het dier weer losgelaten en was deze nog enkele dagen waarneembaar in de vijver. Daarna heb ik het dier niet meer gezien. Als iemand meer duidelijkheid kan scheppen, wordt dat zeer op prijs gesteld!

David Brouwer

davidbrouwer@natuurinclusief.nl

Mannetje kleine watersalamander met afwijkende staart, Doetinchem 21 april 2021. (Foto's: David Brouwer)